

การอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแก่ผู้บริโภค ซึ่งทำให้ผู้บริโภคได้รับประสิทธิผลในการรักษาและความปลอดภัยจากการใช้ยา อย่างไรก็ตามพบว่าผู้บริโภคมีการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนน้อยเมื่อซื้อหรือใช้ยา โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่เริ่มกระทำการต่างๆด้วยตนเองรวมถึงการบริโภคยา จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการอ่าน เพื่อนำผลการศึกษาไปจัดชุดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยา โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อระบุถึงปัจจัยที่สามารถร่วมกันอธิบายการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาของวัยรุ่น โดยศึกษาในปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ การรับรู้อุปสรรค ความมั่นใจในการอ่าน การเข้าถึงฉลาก ความเพียงพอของฉลาก และอิทธิพลจากบุคคลอื่น การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาเชิงภาคตัดขวาง ทำการศึกษาที่จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลาการศึกษา เดือนเมษายน - สิงหาคม พ.ศ. 2547 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสันกำแพง จำนวน 274 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ตรวจสอบความเชื่อมั่นและความตรงตามโครงสร้าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาอย่างสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 6.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาเรียงตามปัจจัยที่มีผลมากถึงน้อยตามลำดับ คือ 1) การเข้าถึงฉลาก 2) การรับรู้อุปสรรค และ 3) ความเชื่อมั่นในการอ่าน โดยปัจจัยทั้งสามสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาได้ร้อยละ 27.9 ผลการศึกษาเสนอแนะว่าวัยรุ่นมีการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาอย่างสม่ำเสมอในอัตราที่ต่ำ เนื่องจากมีการเข้าถึงการอ่านที่น้อยและอุปสรรคที่เกิดจากฉลากและเอกสารกำกับยา เพื่อสนับสนุนการอ่านฉลากและเอกสารกำกับยาแก่ผู้บริโภค จึงควรสร้างโอกาสให้เกิดการเข้าถึงการอ่านที่มากขึ้น และมีฉลากและเอกสารกำกับยาที่ง่ายต่อการอ่าน

Reading a drug label and leaflet is advantageous to consumers because it can provide them the effectiveness and safety of medication. However, consumers seldom read a drug label and leaflet regularly when purchasing or taking a drug. In particular, the adolescents at the ages that begin to do something by themselves, including drug consumption. It is thus necessary to find factors involving such reading. The objectives of this study were to identify factors affecting the reading of consumers. Studied factors included perceived benefits, perceived barriers, perceived self-efficacy, access to drug label and leaflet, availability of drug label and leaflet, and personal influence. This cross sectional study was conducted in Chiang Mai during April – August, 2004. The study used students of a high school as the sample (N= 274). Datas were collected by a questionnaire and analyzed by stepwise multiple regression , valid and reliable.

Results showed that only 6.7% of the sample read a drug label and leaflet regularly. Factors affecting the reading of subjects were 1) access to drug label and leaflet, 2) perceived barriers and 3) perceived self-efficacy. These factors explained 27.9% of the variance in reading a drug label and leaflet. This finding suggested that the low percentage of subjects reading was due to the less access to reading and the barriers of a drug label and leaflet. To promote consumer's reading, more chances to access reading and easy drug label and leaflet to read are needed.